

Meeqqatta inuunerup aqputaani unammillernarsinnaasut pitsaanerusumik anigornissaanut qanoq eqqarsartaatsikkut nukittunissaanik tuniorarsinnaanerigut, oqallisissiatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasorta q Nivi Olsen, Demokraatit)

Demokraatit Inatsisartunut ilaasortaataannut Nivi Olsenimut qujanaq apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq pingaarutilik saqqummiummagu.

Nuannerpoq, ukiuni kingullerni annertuumik ukkatarineqalermat, qanoq ililluta nunatsinni meerartatta peqqissusaat qulakkeersinnaaneripput. Naalakkersuisut akissumminni aamma qilanaaruteqarput, suliniutillu arlalippassuit aallartinneqarsimasut saqqummiullugit, tamatta kinguneqarnissaanik isummalluaatigisagut. Isumalluarnerli naammangilaq, kisitsisit suli tikkuussimmata peqqissutsitsinnut atugarissaarnissatsinnullu paasinnittaatsigut misigisagullu suli amigarujussuarmat.

Naalakkersuisut innuttaasunik misissuineq nutaanerpaaq innersuussutigaat, takutitsisoq ilorraap tungaanut ingerlasugut, issuaaneq:

“Nuannerpoq, innuttaasunik misissuinerup nutaanerpaap takutimmagu ilorraap tungaanut ingerlasoqartoq: nakuusernerit appariartorput angerlarsimaffinnilu imigassartortarnerit appariartorlutik.”

Taakku saniatigut neriuutigineqarpoq Klinik Killiliisa. Saaffiginnittarfik ammarmat pisortaa Qanoruumut oqaaseqarpoq, suli ilisimanagu, iluatsilluarnissaanut tunngaviusut suussanersut imaluunniit qanoq amerlatigisut saaffiginnittarfimmik atuinissaat suli ilisimanagu.

Utoqqatseraluarpunga, qulaani nalunaaruteqarneq qanoq ilumoortigaa, politiit ukiumoortumik nalunaarusiaat killormorluinnaq takutitsippat?

Sapaatit akunnerisa naaneri tamaasa tusagassiuutitigut takusarpagut, qanoq politiit ulapitsigisut angerlarsimaffinni eqqissiviilliornernut tunngasumik, aamma angerlarsimaffinni meerartalinni. Politiit ukiumoortumik 2021-imut nalunaarusiaasa takutippaattaq, suli inuiaqatigiinni annertooujussuarmik ajornartorsiuteqartugut. Saqqummiussaanni quppernermi 2-mit ima allaqqasoqarpoq:

“Politiit isumaqarput kinguaassiuutitigut pinerluttarnerit aammalu nakuuserarnerit inuiaqatigiinni suli annertuumik ajornartorsiutaasut. Nuna taamak pinerluffiunngitsoq nassaarineqarsinnaagunangilaq, kisianni Nunatsinni taakku qaffasittorujussuupput. Danmarkimut Savalimmiunullu sanillitussagaanni, innuttaqqortussuseq malillugu Nunatsinni nakuuserarnerit Danmarkimit arfinileriaammik aammalu Savalimmiuniit 13-eriaammik qaffasinnerupput. Kinguaassiuutitigut pinerluttarnerit qiviraanni, Nunatsinni nalunaarutiginnittarnerit Danmarkimi Savalimmiunilu nalunaarutiginnittarnernit arfineq-pingasoriaammik qaffasinnerupput.”

Naak, Naalakkersuisut isumaqaraluartut, ilorraap tungaanut ingerlasugut, isumaqarpunga siusippallaartoq "assagut pattassallugit", tassami iliuuserisartakkat imaannaangitsut taamaattut tassanngaannaq unikkunnangimmata. Ilorraap tungaanut ingerlanermik oqalunnerup tunngavigisinnaavaa, piffissami arlaleriarluta mattunneqartarsimanerput, tuniluunnerit il.il. kingunerisaannik, tassami nalunaarutiginnittarnermut aamma sunniuteqarsinnaammat. Qulakkiissavarput, suliniutit aallartinneqarsimasut sunniuteqalersimanersut. Aatsaammiuna Ukiakkut ataatsimiinitsinni 2021-imi, Inatsisartut pingaarutilinnik marlunnik nakuuserarnermut akiuiniarnissamut suliniutissanik aalajangiisut. Isumaqarpungalu suli naammangitsut. Suliniutit taakku piffinni pigiliunneqarnissaat isumagissavarput, taamaaliornikkut ileqqunik pisariaqartumik allannguissammata aammalu inuunermit akisussaaqataanermik pisariaqartumik kissaateqalernermit siunissami meeqqanut peqqinnarnerusoq anguniarlugu.

Inuiaqatigiittut aamma qulakkiissavarput, meerartatta peqqinnissaqarfimmit pitsaanerusumik nakorsarneqarnissaminut periarfissinnissaat, tassani aamma tarnikkut nakorsarneqarnermi. Meeqqat amerlavallaat siviluallaamik misissorneqarnissaminik utaqqisarput, kingusippallaamillu nakorsarneqalersarlutik. Tamanna pissutigalugu ilaqutariit meerartallit amerlasuut pisortanit sumiginnarneqartarput, immikkut ilisimasalinnik nakorsanik- aamma tarnit pissusaanik ilisimasalinnik ikippallaanik peqarnerput pissutigalugu, taakkumi kisimik nakorsartinnissamut tunngaviusussamik misissuisinnaammata. Meeqqat atuarfii, kommunit peqqinnissaqarfilla nukilaappallaarput akimut suleqatigiinnissaminut, uffa pisortat meeraq taassumalu ilaqutai qitiutillugit sullissineraallutik.

Ilaqutariit nukissaqarluartut aamma Danmarkimut nuussimapput meeqqamik ikiorserneqannginnerat pissutigalugu. Kikkut tamaasa pisortat aqqissuussaanerannut akuutitsinissatsinnut qulakkeerinninnissamut pikkorluppallaaqaagut. Inuit innarluutillit tarnikkullu innarluuteqartut naammattumik ikiorserneqanngilluinnarput, tassanilu sapinngisarput tamaat pisariaqartitaat tunniunniarsarisariaqarpagut. Pappiaraq kusanartorsuaq atuutilersittariaqarparput, innarluutilinnut inatsisip anguniagaa innarluutilinnut isumaqatigiissutip malinneqarnissaanik. Atuutilersinnissaali arriippallaarujussuarpoq. Taamaannerani nunaqqatitsinnik annaasaqarpugut, pisortanit sullinneqarnerminnik nukissaarussimasunik, annertuumillu meerartagut sumiginnarpagut periarfissinngilluinnarlugillu inuiaqatigiinni inooqataanissaannut.

MIO-p meeqqatta tarnikkut ikiorserneqarnissaannik amigaaqarnermut nassuiaataa aamma tigussaasunik assersuuteqarnermini ersersippaa, sukkut ikiorsisariaqartugut. Taamaattumik minnerpaamik qulakkiissavarput meeqqat tarnikkut katsorsarneqarnissaat pitsaanerusumik ingerlatissagatsigu angajoqqaat sullissisullu annilaanganerat pakatsisimanerallu pinngitsoortinniarlugit, meerartatta, angerlarsimaffinni atuarfinilu aammalu allani kikkut tamarmik ornissinnaasaanni, atugarissaarnissaannik akisussaasuusuni.

Pitsaaneqanngilaq inuiaqatigiinni akuusutut misiginnermit. Meeqqat peqataatinneqarnermik katerisimaarnernullu misigisimasut tarnikkut peqqinnerullutillu nukittunerusarput. Taamaammat suliassaqarpugut pingaaruteqartumik, inuiaqatigiinnit pilersitsissalluta, ataatsimuussusermik pisariaqartumik illersorneqartumik. Uagut inersimasutut meeqqagut assigiinngissuteqarnitsinnut akuersaarnissaannik ilinniartitsigutta, aamma inissaqartitsinermit nukittussusermillu ilinniartissavagut. TILIOQ-p tapersersortissarsiorluni "leave no one behind, suliniut "Akaareqatigiitta" atorlugit peqatigiiffiillu

saqqummiussinerat soorlu assersuutigalugu Lykkeliga inuit naapittarfiatigut, aammalu inuussutissarsiortut suleqatigalugit assersuutissatsialaapput timikkut tarnikkullu innarluutillit akuerserpalaartumik saqqummiunneqarsinnaanerannut.

Pitsaanerulertariaqarluinnarpugut paquminartut oqallisiginissaannut timikkut amma/imaluunniit tarnikkut innarluuteqartut pillugit. Inersimasut ullumikkut suliffeqarfinni annertuumik napparsimaneq pissutigalugu sulinggittoortarput. Nunanut allanut sanilliullugit annertunerpaallutik, nunanut kisitsisitigut assersuuttakkatsinnit. Qanittumi oqallisigaarput sulinerup piffissaliunneqarnera sulinerullu nalaani timip aalatinnissaa, sulinermi pisariillisaanermut iluarisimaarnerlu qulakkeerniarlugit. Tassani uppernarsivarput qanoq annertutigisumik pimmatiginnineq uumisaarinerlu suliffeqarfinni ajornartorsiutaatigisoq, qanorlu annertutigisumik nukissaarunneq uippakajaarnerlu inuiaqatigiinni atugaatiginersoq. Peqqinnanngilaq. Inersimasutut inuttullu ataasiakkaatut atugarissaarnissarput isumagisariaqarparput meerartatsinnut nukissaqarluta peqataassagutta. Inuiaqatigiinni suliasaq pingaartorujussuaq suliffeqarfiit inuiaqatigiinnilu inuinnaat akornanni annertuumik akisussaaqataaffigisassaat.

Taakkulu saniatigut pisariaqartinneqarpoq, meeqqat atuarfiat meeqqat pisariaqartitaat aallaavigalugit aaqqissuussaassasoq. Suut tamarmik takutippaat, klassini meeqqat ikinnerutillugit ilikkarsinnaaneq pitsaanagerusartoq. Nunatsinnili meeqqat atuarfiini klassit amerlasuut 20-vit ataallugit atuortoqartarput, illoqarfiillu pingaarnersaanni 20-vit sinnerlugit, ilimanaateqanngilarlu uagut maani Kalaallit Nunaanni atuartut amerlassusaat ilikkarsinnaanerannut utoqqatsissutitut atussallugit inaarutaasumik misilitsittarnerit qiviraanni. Imaassimassaaq, ilinniartitsinerup pitsaassusaa apeqqutaalluinnartoq, meeqqat klassiminni iluarisimaarinninnissaannut. Uanga isumaqarpunga, meeqqat pinnguarnermikkut ilinniartinneqarsinnaasut. Aalanermikkut ataqatigiinnerat akuunerulernerallu annertusarneqassapput, pinggortitatsinnillu avatangiisitsinnik atuinerup aamma ilorraap tungaanut ingerlaneq annertusassallugu. Atuarfinni ilinniartitsisut ikorfartortariaqarput meeqqanut nappaateqalersimasunut ilisimasaqarluarnissaannut, meeqqat tarnimikkut innarluutillit meeqqanut allanut sanillullugit allatut perorsaanikkut ikorfartortariaqarmata. Isumaqqanngilanga, klassimi meeqqamut ikorfartorteqarnerinnaq naammattoq, taakku ikorfartortasut naappaataasunik ilisimasaqarnissanik pisariaqartunik aamma taakku peqanngippata aammalu perorsaanikkut ikorfartortariaqarlutik. Immikkut atuartitsineq meeqqanut immikkut pisariaqartitsisuinnarnut periarfissaassanngilaq. Atuartitsineq pitsaanagerusariaqarpoq, tamanillu akuutitsilluni. Ilinniartitsisunngorniarnermi immaqa ilanngunneqarsinnaagaluarpoq, ilinniartitsisunngorniat ilinniartinneqarnerannut atasumik, klassini naliginnaasuni meeqqat innarluutillit isumassornerat ukkatarineqarnerallu isumagineqarluni?

Akuersaarnerusumik, inissaqartitsisumik minnerunngitsumillu atuilluartumik inuiaqatigiit ingerlassagutta uagut inersimasutut siuttuusariaqarpugut meerartatta inuusuttattalu oqariartuutaat tusaaniarlugit. Amerlasuut pimmataasarneq ajornartorsiuterujussuartut oqaatigaat, ajoraluartumik ima innarliisinnaatigisoq, meerartatta attataat ilaqutariinni alianartut aqquusaakat saniagut. Akuersariaqarparput kingunerlutsitsinerit kinguaariinnit kingornunneqarsinnaammata aammalu akuersariaqarlugu oqaasinngortitsinissamik pisariaqartitsineq toqqissisimaffigisariaqarlugulu, inuiaqatigiittut inuuniarnikkut ajornartorsiutit ilungersunartut suliarisariaqarnerat nipangiutiinnaqinagit.

Inooriaatsimi kingornussat pitsaanngitsut allanngortissinnaavagut, inersimasuusugut inuusuttullu sunniiniartartut, akuersaernerullutillu ikioqatigiinnerunerisigut.

Inuiaat peqqissuunerunissaat anguniarlugu suliniutip INUUNERITTA III siuliani Naalackersuisuusimasunit aallartinneqarsimasoq tigussaanerulersinniarlugu, siunertat naammassisinnaavagut "Sianissusikkut peqqissuunissaq"-tut ittumik ussassaaruteqarnikkut, piffinni pigiliunneqartussamik. Apeqqutaalluinnarpoq kikkut tamarmik pigiliussinissaat aammalu annertusarneqarluni "innuttaasunut tunngaviusumik tarnikkut ikiueqqaarneq"-mut ilinniutitut, taassumalu saniatigut sullissisunut kommunimilu sulisunut allanut periarfissanngorlugu.

Pingaarnertut naggasiutigissavara, aamma pisariaqartitsisoqartorujussuugunarmat sullivinni avatangiisinut inatsisip naleqqussarnissaa aamma sullivinni tarnikkut atugassarititaasut annerusumik ilanngunnerisigut taamaasiornitsigut meerartagut inuusuttortagullu ilinniartissinnaassagatsigit sianissutsikkut peqqissuunissaq tarnikkut timikkullu peqqissuunermit anguneqarsinnaasoq. Inuup inersimasup tamanna aatsaat misigippagu, tamanna akuersaerneqarsinnaavoq meeqqallu peqqissumik ineriartorneranut tunngaviusinnaalluni.

Tassalu oqallinnermut Demokraatit isummersuutigigallagaat.